

Kaupunginvaltuusto epäsi <sup>1)</sup> kaupunginarkkitehti K. Hård af Segerstadin anomuksen saada 50 vuodeksi vuokrata Bengtsårin maatalaan kuuluvan Ekholmen nimisen saaren, koska sitä pidettiin tarpeellisenä Bengtsårin kasvatustalokselle.

Evätty anomus Ekholman saaren vuokralle saamisesta.

#### 4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat asiat.

Kirjelmässä tammikuun 21 päivältä rahatoimikamari ilmoitti myöntyneensä kaupungin yleisten töiden hallituksen anomukseen, että vuodeksi 1917 kaupungin sairaalain korjausta ja kunnossapitoa varten osoitetun määrärahan saisi ylittää 19,600 markalla. Kaupunginvaltuusto hyväksyi <sup>2)</sup> tämän toimenpiteen.

Sairaalarakennusten määrärahan ylitys.

Rahatoimikamarin annettua määräyksen tarpeelliseksi havaitun katonkorjauksen teettämistä eräässä Marian sairaalan ylimääräisen kirurgisen osaston sairassalissa hyväksyi kaupunginvaltuusto tämän toimenpiteen ja osoitti <sup>3)</sup> käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen 910:40 markkaa. Saman sairaalan eristysosastoon kuuluvan paviljongin kuntoonpanemiseksi myönsi <sup>4)</sup> valtuusto 27,350 markkaa sekä klosettien laittamiseksi mainittuun sekä lastenosaston tarpeisiin käytettyyn paviljonkiin yhteensä 21,200 markkaa, jotka määrärahat merkittäisiin 1919 vuoden menosääntöön.

Määrärahoja Marian sairaalan korjauksiin.

Kaupungin sairaalaylihallituksen marraskuun 24 päivänä 1917 tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto osoitti <sup>5)</sup> käyttövaroistaan 31,000 markkaa Kivelän sairaalaan kuuluvan vanhan mielisairaalarakennuksen sisustamiseksi sairaalan alemman palveluskunnan asunnoiksi sekä huoneistojen laittamiseksi yhdelle apulaislääkärille ja ylihoitajattarelle. Niinikään myönnettiin <sup>6)</sup> ylihallituksen marraskuun 13 päivänä tekemän esityksen mukaisesti sairaalalle seuraavat määrärahat: lääkäriasunnon laajennus- ja muutostöitä varten 41,550 markkaa, tien teettämiseksi naisten tuberkulosipaviljonkiin 600 markkaa sekä vesiklosettien ja kylpyhuoneen laittamiseksi takimmaiseen hoitajatarrakennukseen ynnä vesiklosettien laittamiseksi etumaiseenkin hoitajatarrakennukseen 28,000 markkaa. Puheenalaiset määrärahat, yhteensä 70,150 markkaa, oli merkittävä 1919 vuoden menosääntöön.

Määrärahoja Kivelän sairaalan sisustustöihin.

<sup>1)</sup> Kvston pöytäk. 29. 10. 26 §. — <sup>2)</sup> S:n 7. 5. 9 §. — <sup>3)</sup> S:n 11. 6. 18 §. — <sup>4)</sup> S:n 10. 12. 29 §. — <sup>5)</sup> S:n 24. 1. 40 §. — <sup>6)</sup> S:n 10. 12. 30 §.

Lisämääräraha  
Nickbyn mieli-  
sairaalan kor-  
jauksiin.

Lisäyksenä Nickbyn mielisairaalan korjausmäärärahaan osoitti 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 8,620 markkaa, syystä että mainittu määräraha ei riittänyt aidan kustantamiseen raitiotiealueen ympärille.

Määräraha rau-  
tasuodattimien  
hankkimiseksi  
Nickbyn mieli-  
sairaalaan.

Kahden rautasuodattimen hankkimiseksi mainittuun sairaalaan pohjaveden puhdistamiseksi osoitti 2) kaupunginvaltuusto 37,000 markan etuunin merkittäväksi 1919 vuoden menosääntöön.

Navettaraken-  
nuksen teettä-  
mistä tarkoitta-  
va anomus.

Nickbyn mielisairaalan ylläkäärin anomus, että ylläkäärin alueelle hänen tarpeikseen teetettäisiin navetta, evättiin 3), koska semmoisen edun ei katsottu kuuluvan palkkaehtoihin.

Kunnalliskodin  
väliaikaisen  
sairasosaston  
lakkautus ja  
muutostöitä  
Kivelän sairaa-  
lassa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi 4) vaivashoitohallituksen touko-  
kuun 23 päivänä tekemään esitykseen, että kunnalliskotiin sijoitettu väliaikainen sairaosasto heti lakkautettaisiin ja kunnalliskoti siten saisi käytettäväkseen sairaalan hallussa olevat huoneet. Jotta po-  
tilaat voitaisiin muuttaa Kivelän sairaalaan, oli mainitun sairaalan entisen työlaitosrakennuksen alakerta sisustettava sairaanhoitotar-  
koituksia varten, jolloin m. m. sementtilattiain sijaan oli tehtävä puulattiat ja nämä sopivasti eristettävä. Valtuusto osoitti käyttö-  
varoistaan 8,550 markkaa näiden uusien sairassalien sisustamiseksi Kivelän sairaalaan.

Määräraha  
Kullan torpan  
korjauksiin.

Eräiden korjausten toimeenpanemiseksi kaupunkiin ostamissa Kullan torpan rakennuksissa myönsi 5) kaupunginvaltuusto 5,500 markkaa, joka rahamäärä oli merkittävä 1919 vuoden menosääntöön.

Määrärahoja  
kunnalliskodin  
sisustustöihin.

Kaupunginvaltuusto myönsi 6) käyttövaroistaan seuraavat mää-  
rähärahat kunnalliskodin sisustustöihin: 3 puuammeen laittamiseksi pesulaitokseen 1,050 markkaa, höyrypadan ynnä keittoammeen hank-  
kimiseksi sikalaan 4,700 markkaa, kastelujohtojen laittamiseksi juu-  
rikasvimaalle 6,950 markkaa ja makin rakennuttamiseksi 6,500 mark-  
kaa eli kaikkiaan 19,200 markkaa.

Määräraha  
kunnalliskodin  
sikala varten.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7) rahatoimikamarin toimenpi-  
teen sallia ylittää kunnalliskodin sikalan lisärakennuksen teettämistä  
varten vuonna 1917 myönnetyn määrärahan 6,000 markalla.

Kasarminka-  
dun kansakou-  
latalon sisusta-  
minen raken-  
nuskonttorin  
huoneistoksi.

Kun rakennuskonttorin käytettävänä Pohjois Esplanadikadun  
talossa n:oissa 35—37 oleva vuokrahuoneisto ei enää ollut saatavissa  
kohtuullisesta vuokrasta, esitti rahatoimikamari kirjelmässä touko-  
kuun 17 päivästä Kasarminkadun kansakoulutalon luovutettavaksi tä-  
hän tarkoitukseen. Niin avaraa vuokrahuoneistoa kuin rakennuskont-  
tori tarvitsi, ei ollut saatavissa, eikä rahatoimikamari myöskään voi-  
nut osoittaa konttorille paikkaa missään muussa kaupungin rakennuk-

1) Kvston pöytäk. 15. 10. 16 §. — 2) S:n 15. 10. 35 §. — 3) S:n 15. 10. 38 §.  
— 4) S:n 1. 7. 28 § ja 20. 8. 21 §. — 5) S:n 10. 12. 9 §. — 6) S:n 20. 8. 48 §. —  
7) S:n 7. 5. 9 §.

sessä. Vanhan, rappeutuneen kansakoulutalon kuntoonpanosta johtuvat kustannukset, arviolta kaikkiaan 90,000 markkaa, tosin näyttivät suurilta, mutta korvautuisivat kuitenkin sillä, että rakennusta korjattuna ainakin kymmenen vuotta voitaisiin käyttää tarkoitukseensa. Tosin oli tontti aikaisemmin varattu tyttöjen ammatikoulun tarpeisiin, mutta kamari oli sitä mieltä, että tämän uuden rakennuksen teettämistä edellyttävän tarpeen tyydyttämisen joka tapauksessa täytyi jäädä siksi, kunnes nykyiset korkeat rakennuskustannukset olivat laskeuneet säännölliseen tasoon, jona aikana ehkä voi tarjoutua jokin muu ratkaisu tälle kysymykselle.

Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti 1) Kasarminkadun kansakoulutalon sisustettavaksi rakennuskonttorin huoneistoksi ja osoitti käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen 90,000 markkaa.

Kirjelmässä heinäkuun 11 päivältä rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaisi 15,005 markkaa Aleksanterinkadun talon n:o 1 korjaus- ja sisustustyötä varten sopivan huoneiston laittamiseksi sinne kunnallisen kansanravintohallituksen kalliinajankursseille, ollen loput tähän tarkoitukseen tarpeellisista varoista eli 5,375 markkaa pantava maksettavaksi mainittujen kursien määrärahasta, sekä niinkään käyttövaroistaan osoittaisi 37,350 markkaa huoneiston kuntoonpanettamiseksi samassa talossa poliisilaitoksen osoite- ja tiedonantotoimistoille.

Aleksanterinkadun talon n:o 1 korjaus- ja sisustustyöt.

Valtuusto myöntyi 2) tähän esitykseen.

Rahatoimikonttorin huoneiston laajentamiseksi myönsi 3) kaupunginvaltuusto 14,700 markan etuannin, joka sitten merkittiin 1919 vuoden menosääntöön.

Määräraha rahatoimikonttorin huoneiston laajentamiseen.

Vahvistaessaan 1919 vuoden menosäännön merkitsi 4) kaupunginvaltuusto siihen määrärahoja m. m. seuraavain kaupungin rakennusten korjauksia ja kunnossapitoa varten: palolaitoksen rakennusten 15,400 markkaa, sairaalain 147,100 markkaa, kunnalliskodin 27,300 markkaa, kaupungin omain kansakoulutalojen 44,100 markkaa, vuokrattujen kansakouluhuoneistojen 6,500 markkaa, poliisilaitoksen rakennusten 29,800 markkaa, kunnan työväenasuntojen 28,000 markkaa, kauppahallien 17,400 markkaa, raatihuoneen 7,100 markkaa, Eläintarhassa olevain kaupunginpuutarhan rakennusten 16,000 markkaa, tulli- ja pakkahuonerakennusten, tavarakatosten y. m. 16,400 markkaa, ent. seurahuoneen 9,400 markkaa, Oulunkylässä sijaitsevain rakennusten 8,600 markkaa ja eräiden puusta olevain tavarasuojain 14,500 markkaa sekä erinäisiä korjauksia varten 76,000 markkaa.

Määrärahoja kaupungin rakennusten korjauksiin ja kunnossapitoon.

1) Kvston pöytäk. 4. 6. 7 §. 2) S:n 20. 8. 40 §. 3) S:n 26. 11. 21 §. 4) S:n 30. 12. 13 §; kvston pain. asiakirj. n:o 55.

Vapaa huoneisto y. m. Helsingin käsityökoululle.

Tehdystä anomuksesta oikeutti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto Helsingin käsityökoulun edelleen kolmen vuoden aikana, kesäkuun 1 päivästä lukien, käyttämäään maksutonta huoneistoa lämmityksineen ja valaistuksineen kaupungin omistamassa Puutarhakadun talossa n:o 4.

Kalapörssin paikka Etel. Makasiinikadun tontilla n:o 1.

Etel. Makasiinikadun tontin n:o 1 pihamaan erään osan päällystämiseksi II noppakivillä sekä vesipostin, kaivon y. m. teettämiseksi sinne, jotta sitä voitaisiin käyttää kalapörssin tarpeisiin, osoitti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 35,000 markkaa.

Kysymys oman talon rakennuttamisesta alemmille käsityöläiskouluille ja valmistavalle poikain ammattikoululle.

Kirjelmässä marraskuun 30 päivältä 1916 oli valmistavan poikain ammattikoulun johtokunta ilmoittanut koulun vuokrahuoneistojen osoittautuneen riittämättömiksi oppilasluvun lisääntymisen johdosta, jota paitsi koulu oli irtisanottu muuttamaan kesäkuun 1 päivänä 1918, minkätähden koululle olisi rakennettava oma talo. Sen ohessa johtokunta huomautti, että kaupunginvaltuusto oli vuonna 1911 päättänyt <sup>3)</sup> varata Kansakoulukadun tontin n:o 3 mainitun koulun ja alempain käsityöläiskoulujen tarpeisiin. Viimeksi mainittujen koulujen johtokunta niinkään yhtyi vaatimukseen omain huoneistojen hankkimisesta näille kouluille, huomauttaen, että niiden luultavasti kesäkuun 1 päivänä 1918 täytyi muuttaa Aleksanterinkadun talossa n:o 21 olevista huoneistoistaan.

Marraskuun 29 päivänä 1917 antamassaan lausunnossa rahatoimikamari myönsi suotavaksi, että tämä rakennuskysymys ratkaistaisiin ja koulut siten saisivat omat tarkoituksenmukaiset huoneistot. Suunnattomasti kohonneiden kustannusten vuoksi ei näiden toivomusten toteuttamista kuitenkaan voinut nykyhetkellä puoltaa, minkätähden kamari oli kehoittanut koulujen johtokuntia, siinä tapauksessa ettei vuokrasopimusten pidentämiseen myönnetty, vuokraamaan uudet huoneistot.

Rahatoimikamarin lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto jätti <sup>4)</sup> kysymyksen oman talon rakennuttamisesta mainituille oppilaitoksille toistaiseksi.

Sotaväen majoitus kansakouluhuoneistoihin.

Kirjelmässä joulukuun 12 päivältä 1917 suomenkielisten kansakoulujen johtokunta anoi, että kaupunginvaltuusto koettaisi saada venäläisen sotaväen muuttamaan pois jostakin sen käytettävänä kaupungin pohjoisosassa olevasta kansakoulutalosta, mieluummin Kallion kansakoulusta, sekä että ainakin muutamia huoneita majoituksesta siten vapautuneessa rakennuksessa viipymättä pantaisiin koulutarkoituksiin käyttökelpoiseen kuntoon. Valtuusto päätti <sup>5)</sup> tšekäläiselle aluekomitealle esittää vaatimuksen, että sota-

<sup>1)</sup> Kvston pöytäk. 24. 1. 17 §. — <sup>2)</sup> S:n 20. 8. 41 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1911 vuod. kert. siv. 70 ja 73. — <sup>4)</sup> Kvston pöytäk. 24. 1. 16 §. — <sup>5)</sup> S:n 24. 1. 47 §.

väen oli poistuttava kansakouluhuoneistoista, sikäli kuin niitä ei välttämättä tarvittu majoitukseen.

Kapinan päätyttyä kansakoulujohtokunnat sittemmin ilmoittivat, että koulutyö oli voitu ainoastaan osittain aloittaa uudelleen, syystä että kouluhuoneistoja käytettiin sotilaallisiin tarkoituksiin. Kaupunginvaltuusto kehoitti 1) rahatoimikamaria, mikäli mahdollista, ryhtymään toimiin kouluhuoneistojen panettamiseksi siihen kuntoon, että ne syksystä lähtien voitiin käyttää tarkoitukseensa. Kirjelmässä kesäkuun 17 päivältä rahatoimikamari sittemmin ilmoitti 2) majoituslautakunnan saaneen tehtäväkseen toimia kouluhuoneistojen tyhjennyttämiseksi, ja oli niitä, kohta kuin näin oli laita, ryhdyttävä korjaamaan.

Kirjelmässä syyskuun 4 päivältä ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta kuitenkin ilmoitti, että sotaväki edelleen käytti Annan-kadun n:o 30 sekä Eläintarhanhuvilan n:o 7 kansakouluhuoneistoja. Kaupunginvaltuusto päätti 3) senaatilta anoa toimenpidettä asiassa.

Rahatoimikamari oli 1919 vuoden budjettiehdotukseen 4) merkinnyt 100,000 markkaa Punavuorenkadun varrelle teetettävän uuden kansakoulutalon rakennustyön aloittamiseksi. Budjettivaliokunnan ehdotuksesta 5) kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti 6) tämän erän poistettavaksi, joten talon teettäminen sai jäädä toistaiseksi.

Sähkövalon johtamiseksi Huopalahden kansakouluun ottamalla virtaa Osakeyhtiö M. G. Steniukselta osoitti 7) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,400 markkaa.

Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä helmikuun 28 päivältä 1912 oli Naisten voimisteluyhdistys anonut ryhdyttäväksi kaupungin puolelta toimiin uusien voimisteluhuoneistojen hankkimiseksi esimerkiksi siten, että kaupunki rupeaisi sitä varten hankkeissa olevan yhtiön osakkaaksi. Hakijat anoivat vastaisen voimistelutalon paikaksi varattavaksi joko Unionin- ja Puutarhakadun sekä Kaisaniemen välillä sijaitsevan tontin taikka myös Vuorikadun varrella sijaitsevan kolmikulmaisen tontin. Toukokuun 14 päivänä 1918 asiasta antamassaan lausunnossa oli kaupungin yleisten töiden hallitus esittänyt, ettei hakemusta nykyään otettaisi huomioon ja että sen sijaan voimistelusalaja, varsinkin työväenluokalle, hankittaisiin siten, että koulujen voimistelusalat iltaisin luovutettaisiin voimisteluharjoituksia varten, jota ehdotusta kuitenkin oli kansakoulutaholta jyrkästi vastustettu, koska kansakoulujen voimistelusalat tarvittiin eri tarkoituksiin ja ne joka tapauksessa täytyi iltaisin perin pohjin

Punavuorenkadun kansakoulutalon rakennustyön toistaiseksi lykkääminen.

Määräraha sähkövalon johtamiseksi Huopalahden kansakouluun.

Voimisteluhuoneistojen lukumäärän lisääminen.

1) Kvston pöytäk. 4. 6. 12 §. — 2) S:n 1. 7. 27 §. — 3) S:n 24. 9. 18 §. —

4) Kvston pain. asiakirj. n:o 30. — 5) S:n n:o 54. — 6) Kvston pöytäk. 30. 12. 13 §.

— 7) S:n 15. 10. 33 §.

siivota. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto lausui, että tämän huomiota ansaitsevan anomuksen valmistelu oli viipynyt ylen kauan, ja päätti <sup>1)</sup> olevien olojen johdosta sen evätä, mutta kansakoulujohtokuntia oli kuitenkin kehoitettava, mikäli mahdollista, varamaan kansakoulujen voimistelusalaisissa tilaisuutta voimisteluharjoitusten toimeenpanemiseen.

Kysymys parempain huoneistojen hankkimisesta kansanlastentarhoille.

Kaupunginvaltuustolle joulukuun 13 päivänä 1917 tekemässään esityksessä kansanlastentarhain johtokunta lausui että, vaikka kansanlastentarhat nimellisesti olivatkin yksityisiä yrityksiä, Helsingin kaupunki kuitenkin kantoi kaiken rasituksen näiden laitosten voimassapidosta, minkätähden kaupungin etu vaati huolehtimaan parempain huoneistojen hankkimisesta näille ostamalla kiinteistöjä tai kiinteistöosakkeita. Esitykseen liittyi tietoja, jotka osoittivat lastentarhain vuokrahuoneistoissa kutakin lasta kohti tulevan riittämättömän ilmamäärän ja pinta-alan. Elokuun 15 päivänä asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, ettei kaupunki voinut nykyoloissa ottaa huostaansa lastentarhoja, joista jo oli vuosimenoja noin 650,000 markkaa, joka määrä kunnallistuttamisen johdosta edelleen tuntuvasti kohoaisi. Toimenpiteisiin olisi kuitenkin ryhdyttävä kansanlastentarhain aseman turvaamiseksi, ja kamari ehdotti asetettavaksi komitean, joka saisi tehtäväkseen käsitellä kansanlastentarhain vastaista asemaa koskevaa kysymystä, johon myös kuului nyt tehty esitys sopivain huoneistojen hankkimisesta niille. Kaupunginvaltuusto hyväksyi <sup>2)</sup> tämän ehdotuksen ja valitsi komiteaan herra Asehanin, pankinjohtaja A. Freyn, lääketieteentohtori H. Lavoniuksen, kansakoulunopettaja S. Ojanteen ja kansanlastentarhan johtajattaren T. Wuorenheimon.

Määräraha Toivoniemen kasvatuslaitoksen korjauksiin ja muutostöihin.

Toivoniemen kasvatuslaitoksen korjaus- ja muutostöihin osoitti <sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 15,000 markkaa.

Määrärahoja Vallilan ja Kristiinankadun kunnallisten työväenasuntojen sisustuksiin.

Kaupunginvaltuuston antaman valtuuden <sup>4)</sup> nojalla oli valmisteluvaliokunta joulukuun 28 päivänä 1917 valtuuston saman vuoden käyttövaroista myöntänyt <sup>5)</sup> 5,617:25 markkaa sähkövalon johtamiseksi Vallilan ja Kristiinankadun työväenasuntoihin sekä kahden leivinuunin teettämiseksi ensinmainittuihin, joista leivinuuneista kuitenkin ainoastaan toinen teetettiin.

Kirjelmässä kesäkuun 17 päivältä rahatoimikamari ilmoitti ruokatavarakellarien laittamisesta <sup>6)</sup> Vallilan kunnallisiin työväenasuntoihin olleen kustannuksia 17,753:94 markkaa, joka rahamäärä oli sopivin panna maksettavaksi 1917 vuoden obligatiolainasta. Kaupunginvaltuusto myöntyi <sup>7)</sup> tähän ehdotukseen.

<sup>1)</sup> Kvston pöytäk. 10. 12. 44 §. — <sup>2)</sup> S:n 10. 9. 26 §. — <sup>3)</sup> S:n 11. 6. 31 §. — <sup>4)</sup> Ks. 1917 vuod. kert. siv. 180. — <sup>5)</sup> Kvston pöytäk. 8. 1. 3 §. — <sup>6)</sup> Ks. 1917 vuod. kert. siv. 53. — <sup>7)</sup> Kvston pöytäk. 1. 7. 26 §.

Samaten myöntyi <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto sosialilautakunnan lokakuun 16 päivänä tekemään esitykseen toisen leivinuunin teettämistä edellä mainittuihin asuntoihin siten, että tähän tarkoitukseen sai käyttää erään vuodelta 1917 säästyneen 1,400 markan määrärahan ynnä 600 markan lisäyksen valtuuston käyttövaroista.

Samalla kertaa sosialilautakunta niinikään teki esityksen ullakkokonttorin teettämistä kutakin huonekuntaa varten Hietaniemenkadun n. s. majalarakennukseen. Kaupunginvaltuusto osoitti <sup>1)</sup> käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen 2,900 markkaa.

Määräraha ullakkokonttorien laittamiseksi Hietaniemenkadun majalarakennukseen.

Rahatoimikamarin joulukuun 28 päivänä 1917 tekemän ehdotuksen mukaisesti myönsi <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 900 markkaa sähkövalon johtamiseksi Hietaniemen- ja Kristiinankadun työväenasuntojen pesutupiin.

Määräraha sähkövalon johtamiseksi Hietaniemen- ja Kristiinankadun työväenasuntoihin.

Socialilautakunnan esityksestä myönsi <sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 18,500 markkaa Vallilan kunnallisten työväenasuntojen korjauksiin ja kunnossapitoon sekä 300 markkaa Kristiinankadun kunnallisten työväenasuntojen korjauksiin.

Määrärahoja työväenasuntojen korjaukseen ja kunnossapitoon.

Budjetin käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto osoitti <sup>4)</sup> 50,000 markkaa kauppahallin rakennuttamiseksi Böleen, koska pidettiin suotavana hankkia tämän loitolla kaupungista sijaitsevan yhdyskunnan 2,800 henkeen nousevalle väestölle helpotusta tarvikkeittensa ostossa.

Kauppahallin rakentaminen Böleen.

Kirjelmässä lokakuun 15 päivältä 1917 oli poliisilaitos huomauttanut, että silloisissa epäsäännöllisissä oloissa oli etsivän osaston pidättämien henkilöiden lukumäärä paljon lisääntynyt ja että näiden henkilöiden säilytyshuoneet olivat riittämättömät. Tammikuun 10 päivänä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari teki mainitun puutteen poistamiseksi vaihtopuolisia ehdotuksia, joista kamari puolsi muuatta, jonka mukaan vanhan vankilan päälle rakennettaisiin 8 uutta koppia ynnä pesu- ja mukavuushuone ja jonka toteuttamisesta olisi kustannuksia 40,000 markkaa. Muuttuneiden olojen johdosta asia palautettiin <sup>5)</sup> rahatoimikamariin. Asiaa lopullisesti esiteltäessä oli kuitenkin rahatoimikamarilta saapunut elokuun 1:senä päivätty ilmoitus, että poliisilaitos oli katsonut lisärakennuksen voivan jäädä toistaiseksi, minkätähden kamari esitti asian jätettäväksi sellensä. Kaupunginvaltuusto antoi näin ollen asian raueta <sup>6)</sup>.

Kysymys poliisivankilan laajentamisesta.

Syystä että poliisiin käyttämän Fredrikinkadun talon n:o 54 valojohdot oli kapinan aikana hävitetty tai viety pois, myönsi <sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto niiden kuntoonpanemiseksi käyttövaroistaan 6,000 markkaa.

Määräraha sähkövalojohdoten teettämiseksi Fredrikinkadun taloon n:o 54.

<sup>1)</sup> Kvston pöytäk. 10. 12. 20 §. — <sup>2)</sup> S:n 24. 1. 37 §. — <sup>3)</sup> S:n 30. 12. 6 §. — <sup>4)</sup> S:n 30. 12. 13 §; kvston pain. asiakirj. n:o 55. — <sup>5)</sup> Kvston pöytäk. 7. 5. 42 §. — <sup>6)</sup> S:n 20. 8. 74 §. — <sup>7)</sup> S:n 10. 9. 14 §.

Määräraha poliisin koiratarhan korjauksiin.

Poliisin koiratarhan lattiaain, vesikaton y. m. korjaamiseen myönsi 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,150 markkaa.

Määräraha Aleksanterinkadun talon n:o 22—24 korjauksiin.

Aleksanterinkadun talossa n:o 22—24 poliisikamarin arkiston ulko-oven kohdalla toimitettaviin korjauksiin sekä hyllyjen hankkimiseksi mainittuun arkistoon myönsi 2) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,375 markkaa.

Määräraha sähkövalon johtamiseksi Sörnäsinsatamakonktoriin.

Sähkövalon johtamiseksi Sörnäsinsatamakonttoriin osoitti 3) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 375 markkaa.

Määräraha satamavartiokojun muuttoa varten.

Erään vartiokojun muuttamiseksi Katajanokalta Länsirantaan myönsi 3) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,000 markkaa.

Määräraha Pengerkadun talon n:o 5 sisustustöihin.

Sittenkuin anastajat olivat kapinan aikana kaupungin omistamassa Pengerkadun talossa n:o 5 toimenpanneet muutoksia kahdessa vuokrahuoneistossa ja vuokralaiset olivat anoneet huoneistojen panettamista entiseen kuntoonsa, myönsi 4) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,750 markkaa puheenalaisten sisustustöiden teettämiseen.

Määräraha erään Hietakannaksen kaatoksen sisustustöihin.

Sittenkuin erääseen sotaväen talliksi luovutettuun Hietakannaksen katokseen oli sotaväen pyynnöstä teetetty lautaseinät, osoitti 5) kaupunginvaltuusto mainittua sisustustyötä varten käyttövaroistaan 6,000 markkaa.

Määräraha Tehtaanpuiston vajan ja lauta-aidan korjaukseen.

Kasvatuslautakunnan anomuksesta myönsi 6) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,700 markkaa erään Tehtaanpuistossa olevan vajan korjaukseen sekä sikäläistä puutarha-aluetta ympäröivän lauta-aidan kuntoon panettamiseen.

Kaupungin uimalaitosten käyttö.

Kaupungin uimalaitosten käyttöön nähden kesällä 1918 päätti 7) kaupunginvaltuusto:

Helsingin uimaseuran käytettäväksi maksutta luovuttaa Ursinin kallion uimalaitoksen kesän ajaksi sillä edellytyksellä:

1) että laitoksessa pidetään voimassa mies- ja naispuolista osastoa, joissa kaupungin kaikki koululaiset sekä poliisi- ja palomiehistö saavat maksutta kylpeä ja maksutonta uinnin opetusta;

2) että opetusta toimitetaan niin, että todistus uimataidosta voidaan antaa;

3) että seura asettaa järjestysmiehet, jotka maistraatti vahvistettujen järjestyssääntöjen mukaan hyväksyy; sekä

4) että seura on velvollinen, erityisesti sovittuaan päivistä, sallimaan Helsingin uimarien maksutta käyttää laitosta toimeenpannukseen viisi julkista uimanäytäntöä, nimittäin kahtena sunnuntaina ja yhtenä arkipäivänä heinäkuussa sekä yhtenä sunnuntaina ja yhtenä arkipäivänä elokuussa;

Helsingin uimareille maksutta luovuttaa käyttöoikeuden Jätkäsaaren molempiin uusiin uimahuoneisiin.

1) Kvston pöytäk. 15. 10. 13 §. — 2) S:n 29. 10. 6 §. — 3) S:n 26. 11. 8 §. — 4) S:n 11. 6. 5 §. — 5) S:n 11. 6. 36 §. — 6) S:n 11. 6. 37 §. — 7) S:n 1. 7. 2 §.



Sitä paitsi päätti kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Helsingin uimaseuralle myöntää 6,000 markan apurahan.

Kaupunginvaltuusto myönsi <sup>1)</sup> käyttövaroistaan 9,000 markan lisämäärärahan Alpin tiluksen kunnossapitoon.

Lisämääräraha Alpin kunnossapitoon.

Kaupunginvaltuuston evättyä <sup>2)</sup> ehdotuksen karjatalouden supistamisesta kaupungin mautiloilla teki rahatoimikamari kirjelmässä syyskuun 26 päivältä esityksen Domarbyn kartanon navettarakennuksen kuntoon panettamisesta. Täydellisestä korjauksesta olisi kustannuksia 102,400 markkaa, minkätähden ja siihen katsoen, että vastedes ehkä rakennettiin Domarbylle ja kaupungin muille mautiloille yhteinen navetta, kamari esitti Domarbyn navetan väliaikaiseen korjaukseen kaupunginvaltuuston käyttövaroista osoitettavaksi 15,100 markkaa. Tähän esitykseen myönnyttiin <sup>3)</sup>. Sittemmin myönsi valtuusto <sup>1)</sup> mainittuja korjauksia varten 5,000 markan lisämäärärahan.

Määräraha Domarbyn kartanon navetan väliaikaiseen korjaukseen.

## 5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kirjelmässä huhtikuun 26 päivältä kansanravintohallitus huomautti olevan tärkeää, että kaupungin kaikki viljelyskelpoiset maat, puistotkin, tulevana kesänä käytettiin ravintokasvien viljelyyn; ne alueet, joita eivät yksityiset halunneet, olisi sentähden viljeltävä kaupungin toimesta ja maan viljelyskuntoon panettaminen teetettävä hätäaputyönä asiantuntevan henkilön johdossa. Kaupungin yleisten töiden hallitus siltä vaaditussa lausunnossa ehdotti edellisenä vuonna kaupunginistutuksissa toimeenpannusta viljelyksestä saatujen kokemusten nojalla sekä huomauttaen että mieluummin olisi viljeltävä suurempia yhtäjaksoisia aloja:

Kaupunginmaan käyttö viljelystarkoituksiin.

että Kaisaniemeen istutettaisiin noin 10,000 lantuntainta;

että Savilan puutaimistoissa varattaisiin tilaa 5,000—6,000 keräkaalin taimelle;

että toistaiseksi käyttämättömät Gumtähden lounaisosan sekä kunnalliskodin länsi- ja itäpuoliset viljelyskelpoiset alat käytettäisiin perunanviljelykseen;

että Tähtitorninmäen ja Kaivopuiston nurmialoja ei käytettäisi viljelystarkoitukseen;

että työt teetettäisiin kaupunginpuutarhurin toimesta; sekä

että puheenalaiseen tarkoitukseen osoitettaisiin 15,000 markan etuanti, jolla myös kustannettaisiin viljeltyjen alain asianmukainen vartiointi ja joka sitten korvattaisiin korjatun sadon arvolla.

<sup>1)</sup> Kvston pöytäk. 30. 12. 6. §. — <sup>2)</sup> Ks. tätä kert. siv. 33. — <sup>3)</sup> Kvston pöytäk. 15. 10. 17 §.